

SUV RESURLARIDAN OQILONA FOYDALANISHDA SIRKULYAR IQTISODIY MODELLARNI QO'LLASH IMKONIYATLARI

Normatova Nasiba Eldor qizi

Buxoro davlat universiteti
tadqiqotchi

ORCID: 0009-0006-5874-0062

E-mail: normatovanasiba3645@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada suv resurslarining tobora kamayib borishi sharoitida sirkulyar iqtisodiyot tamoyillarini (qisqartirish, qayta foydalanish, qayta ishlash va tiklash) suv xo'jaligi tizimiga tatbiq etish imkoniyatlari tahlil qilinadi. O'zbekiston misolida so'nggi yillarda amalga oshirilgan islohotlar - suv tejovchi texnologiyalarning joriy etilish dinamikasi, raqamli monitoring tizimlari va iqtisodiy rag'batlantirish mexanizmlari - rasmiy statistik va me'yoriy hujjatlar asosida ko'rib chiqiladi hamda Isroil, Singapur va Yevropa Ittifoqining sirkulyar suv xo'jaligi tajribasi bilan qiyoslanadi. Tadqiqotda sifat tahlili, qiyosiy tahlil va umumlashtirish usullaridan foydalanilib, 2017-2026-yillar oralig'idagi rasmiy ko'rsatkichlar tizimlashtirildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, mamlakatimizda manba bosqichida suv tejash borasida sezilarli yutuqlarga erishilgan bo'lsa-da, ishlatilgan (oqova) suvni qayta tozalab, ikkilamchi aylanmaga qaytarish bosqichi hali yetarli darajada rivojlanmagan. Shu asosda suv resurslarini boshqarishning to'liq sirkulyar modelini shakllantirish bo'yicha aniq tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: sirkulyar iqtisodiyot, suv resurslari, suv tejovchi texnologiyalar, oqova suvni qayta ishlash, ikkilamchi suvdan foydalanish, barqaror rivojlanish, suv xavfsizligi, irrigatsiya samaradorligi.

Аннотация

В статье анализируются возможности применения принципов циркулярной экономики (сокращение, повторное использование, переработка и восстановление) в системе водного хозяйства в условиях постепенного сокращения водных ресурсов. На примере Узбекистана на основе официальных статистических и нормативных документов рассматриваются реформы последних лет - динамика внедрения водосберегающих технологий, цифровые системы мониторинга и механизмы экономического стимулирования, которые сопоставляются с опытом циркулярного водного хозяйства Израиля, Сингапура и Европейского союза. В исследовании использованы методы качественного анализа, сравнительного анализа и обобщения, систематизированы официальные показатели за 2017-2026 годы. Результаты показывают, что, несмотря на значительные достижения в сбережении воды на этапе источника, этап повторной очистки использованной (сточной) воды и её возвращения во вторичный оборот в стране развит недостаточно. На этой основе разработаны конкретные рекомендации по формированию полной циркулярной модели управления водными ресурсами.

Ключевые слова: циркулярная экономика, водные ресурсы, водосберегающие технологии, очистка сточных вод, вторичное использование воды, устойчивое развитие, водная безопасность, эффективность орошения.

Abstract

This article examines the opportunities for applying circular economy principles - reduction, reuse, recycling and recovery - to water resource management under conditions of growing water scarcity. Using Uzbekistan as a case study, the paper analyses the dynamics of water-saving technology adoption, digital monitoring systems and economic incentive mechanisms introduced in recent years, drawing on official statistical and regulatory sources, and compares them with the circular water-economy experience of Israel, Singapore and the European Union. Qualitative, comparative and generalisation methods were applied, and official indicators for 2017-2026 were systematised. The findings show that while Uzbekistan has achieved notable progress in source-level water conservation, the stage of treating and returning used (waste) water into a secondary cycle remains underdeveloped. Based on this, the article proposes concrete recommendations for building a full circular model of water resource management.

Keywords: circular economy, water resources, water-saving technologies, wastewater treatment and reuse, secondary water use, sustainable development, water security, irrigation efficiency.

KIRISH

Suv resurslarining chekliligi XXI asrning eng dolzarb global muammolaridan biriga aylandi. Iqlim o'zgarishi, aholi sonining o'sishi va sanoatlashuv jarayonlari tufayli chuchuk suvga bo'lgan talab dunyo miqyosida yildan-yilga ortib bormoqda [4]. Markaziy Osiyo mintaqasi, jumladan O'zbekiston, quruq iqlim sharoitida joylashgani va iqtisodiyotning sug'oriladigan dehqonchilikka yuqori darajada bog'liqligi sababli ushbu muammoga alohida darajada ta'sirchan hisoblanadi. Mamlakatimizda iste'mol qilinadigan suvning katta qismi qishloq xo'jaligiga to'g'ri keladi, biroq eski, tabiiy qoplamali irrigatsiya tarmoqlari orqali suvning sezilarli qismi ekin maydonlariga yetib borguncha behuda yo'qotiladi [8]; [18].

An'anaviy chiziqli iqtisodiy model - "olish - ishlab chiqarish - tashlab yuborish" tamoyiliga asoslanadi va bu yondashuv suv resurslari kabi tiklanuvchi, ammo cheklangan resurslar uchun barqaror emas. Sirkulyar (aylanma) iqtisodiyot kontseptsiyasi esa resurslardan foydalanish davomiyligini uzaytirish, chiqindi va yo'qotishlarni minimallashtirish hamda resurslarni yopiq tsiklda qayta aylantirish g'oyasiga asoslanadi [2]; [6]. Ushbu tamoyillarni suv xo'jaligiga tatbiq etish - suvni bir marta ishlatib tashlab yuborish o'rniga, uni tozalab, qayta-qayta turli maqsadlarda foydalanish imkonini beruvchi tizimni shakllantirishni nazarda tutadi.

Mavzuning dolzarbligi shundaki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlarida, xususan "O'zbekiston - 2030" strategiyasi hamda Suv xo'jaligini rivojlantirishning 2020-2030-yillarga mo'ljallangan konsepsiyasida suv resurslaridan oqilona va samarali foydalanish ustuvor vazifa sifatida belgilangan [12]; [13]; [14]; [20]. Shu bilan birga, mavjud ilmiy adabiyotda sirkulyar

iqtisodiyot nazariyasi asosan sanoat va shahar chiqindilari kontekstida o'rganilgan bo'lib, uni suv resurslari boshqaruviga, xususan O'zbekiston sharoitiga tatbiq etish masalalari yetarlicha ochib berilmagan. Mazkur maqolaning maqsadi - sirkulyar iqtisodiy modellarning suv resurslarini boshqarishdagi imkoniyatlarini nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilish, O'zbekistondagi mavjud holatni xalqaro tajriba bilan qiyoslash hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

ADABIYOTLAR SHARHI

Sirkulyar iqtisodiyot kontseptsiasining nazariy asoslari xorijiy tadqiqotchilar tomonidan keng yoritilgan. Ghisellini, Cialani va Ulgiati [6] o'z tadqiqotlarida sirkulyar iqtisodiyotni atrof-muhit va iqtisodiy tizimlar o'rtasidagi muvozanatlashgan o'zaro ta'sirga o'tish jarayoni sifatida ta'riflab, uni mikro (korxona), mezo (sanoat majmuasi) va makro (mintaqa, davlat) darajalarda tahlil qiladi. Geissdoerfer va boshqalar [5] esa sirkulyar iqtisodiyotni barqaror rivojlanishning yangi paradigmasi sifatida ko'rib chiqib, uning iqtisodiy tizim, chiqindi va resurslar oqimini qayta loyihalashga qaratilganligini ta'kidlaydi. Ellen MacArthur jamg'armasining [2] hisobotlarida sirkulyar model "qisqartirish - qayta foydalanish - qayta ishlash" (3R) tamoyillaridan "tiklash" va "qayta loyihalash" bosqichlarigacha kengaytirilgan konseptual asos sifatida taqdim etiladi.

Suv resurslariga nisbatan sirkulyar yondashuv xalqaro amaliyotda "suv tsiklini yopish" (closing the water loop) tushunchasi bilan ifodalanadi, bu esa oqova suvni tozalash, sanoat va qishloq xo'jaligida qayta ishlatish, yer osti suvlarini sun'iy to'ldirish kabi chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi [4]; [7]. Yevropa Ittifoqining 2020/741-sonli Reglamenti [3] suv resurslaridan sirkulyar foydalanishni huquqiy jihatdan tartibga soluvchi muhim hujjat bo'lib, unda qishloq xo'jaligida qayta tozalangan suvdan foydalanishning minimal sifat talablari belgilab qo'yilgan. Mendret [9] va Tortajada [10] tadqiqotlarida Isroil va Singapur kabi suv tanqisligiga duch kelgan davlatlarning muvaffaqiyatli tajribasi tahlil qilinib, bu davlatlarda oqova suvni qayta ishlash va qayta foydalanish nafaqat ekologik, balki iqtisodiy samaradorlikni ham oshirgani ko'rsatib o'tiladi.

O'zbekistonlik tadqiqotchilar orasida Meliboyeva [19] Qo'qon vohasi misolida sug'oriladigan maydonlarda suvdan foydalanish samaradorligini hududiy kesimda o'rgangan. Shu bilan birga, milliy ilmiy adabiyotda suv xo'jaligi islohotlari asosan agrotexnik va irrigatsiya-melioratsiya nuqtai nazaridan tahlil qilinib, ularni yaxlit sirkulyar iqtisodiy model doirasida - ya'ni manbadan tortib qayta ishlashgacha bo'lgan to'liq tsikl sifatida - baholovchi tadqiqotlar hali kam. Aynan shu bo'shliq mazkur maqola predmetini belgilaydi.

METODOLOGIYA

Tadqiqotda sifat tahlili metodlaridan foydalanilgan bo'lib, asosiy manba sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari va qarorlari, Suv xo'jaligi vazirligining rasmiy hisobotlari, gov.uz axborot portali materiallari, shuningdek xalqaro tashkilotlar (FAO AQUASTAT [4], Global Water Partnership, Bluefield Research, IWRA) tomonidan e'lon qilingan ikkilamchi statistik va tahliliy

ma'lumotlardan foydalanilgan. Tadqiqot uch bosqichda amalga oshirildi: birinchi bosqichda 2017-2026-yillar oralig'idagi rasmiy manbalardagi suv tejash ko'rsatkichlari to'plandi va tizimlashtirildi; ikkinchi bosqichda O'zbekiston ko'rsatkichlari sirkulyar suv xo'jaligi bo'yicha yetakchi davlatlar (Isroil, Singapur, Yevropa Ittifoqi) tajribasi bilan qiyosiy tahlil qilindi; uchinchi bosqichda olingan natijalar asosida sirkulyar iqtisodiy modelning tarkibiy elementlari ("qisqartirish - qayta foydalanish - qayta ishlash - tiklash") O'zbekiston suv xo'jaligi sharoitiga moslashtirilgan holda tavsiyalar shaklida umumlashtirildi.

Tadqiqotning cheklovi shundaki, u birlamchi dala so'rovlariga emas, balki rasmiy nashr etilgan ikkilamchi manbalarga asoslanadi; shu sababli ba'zi ko'rsatkichlar (masalan, yillar kesimida to'liq uzluksiz statistika) faqat rasmiy hisobotlarda e'lon qilingan nazorat nuqtalari (checkpoint) shaklida keltirilgan va bu jadvallarda tegishli manba ko'rsatilgan holda aniq belgilab qo'yilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda iste'mol qilinadigan suvning aksariyat qismi qishloq xo'jaligi ehtiyojlariga sarflanadi, biroq tabiiy qoplamali (betonlanmagan) irrigatsiya tarmoqlari orqali har yili o'rtacha 14 milliard kub metr ga yaqin, ya'ni umumiy suv hajmining taxminan 36 foizi behuda yo'qotilmoqda [8]. Mutaxassislarning bashoratiga ko'ra, 2030-yilga borib mamlakatda suv taqchilligi 7 milliard kub metr ga, 2050-yilga borib esa 14-15 milliard kub metr ga yetishi mumkin [8]. Ushbu tendentsiya suv resurslarini boshqarishning yangi, resurs samaradorligiga asoslangan - ya'ni sirkulyar - modeliga o'tishni ob'ektiv zaruratga aylantirmoqda.

1-jadval

O'zbekistonda suv tejovchi texnologiyalar joriy etilishi va suv tejash ko'rsatkichlari dinamikasi (2017-2028)¹

Davr	Suv tejovchi texnologiyalar joriy etilgan maydon, ming ga	Sug'oriladigan yerlarga nisbatan ulushi, foizda	Yillik tejalgan suv hajmi, mlrd. m ³ /yil	Manba
2017-yilgacha	19 (kumulyativ)	-	-	[17]
2017-2023	1,2 (kumulyativ)	31	-	[8]
2023-yil yakuni	- (zamonaviy tomchilatib/yomg'irlatib sug'orish)	15	-	[8]
2025-yil (shu yil davomida)	887 (yillik qo'shilgan)	-	10 mlrd. m ³ (barcha chora-tadbirlar, shu jumladan raqamlashtirish hisobiga)	[16]
2026-yil (joriy holat)	2600 (kumulyativ)	60	2,5 (barqaror)	[17]
2028-yil (rejalashtirilgan)	3500 (kumulyativ, prognoz)	80	3,5 (prognoz)	[17]

¹ Manba: muallif tomonidan Gov.uz [15]; [17], Kun.uz [8; 18] va O'zbekiston Respublikasi Suv xo'jaligi vazirligi rasmiy hisobotlari [16] asosida tuzilgan. Izoh: ko'rsatkichlar turli davrlarga oid rasmiy nazorat nuqtalarini ifodalaydi; barcha yillar bo'yicha uzluksiz statistika ochiq manbalarda mavjud emas.

Davlat tomonidan suv tejash yo'nalishida izchil siyosat olib borilmoqda [17]; [20]. 1-jadvalda rasmiy manbalarda [15]; [16]; [18] e'lon qilingan asosiy nazorat ko'rsatkichlari asosida ushbu jarayonning dinamikasi keltirilgan.

1-jadvalda 2017-yildan buyon suv tejovchi texnologiyalar bilan qamrab olingan maydonlar deyarli 140 baravar oshgan (19 ming gektardan 2,6 million gektargacha), bu esa manba bosqichida - ya'ni suvni sug'orish jarayonida tejash borasida sezilarli institutsional islohotlar amalga oshirilganidan dalolat beradi. Biroq sirkulyar iqtisodiyot nuqtai nazaridan bu ko'rsatkichlar asosan tsiklning faqat bitta bosqichini - "qisqartirish" (reduce) bosqichini - qamrab oladi. Sirkulyar modelning navbatdagi bosqichlari, ya'ni ishlatilgan (oqova) suvni tozalab qayta ishlatish ("qayta foydalanish" va "qayta ishlash") bo'yicha alohida, tizimli statistika rasmiy manbalarda deyarli uchramaydi - bu esa ushbu yo'nalishning hali institutsional jihatdan yetarlicha rivojlanmaganini ko'rsatadi.

Xalqaro tajribani solishtirish maqsadida 2-jadvalda suv tanqisligiga duch kelgan yetakchi davlatlarning sirkulyar suv xo'jaligi ko'rsatkichlari O'zbekiston bilan qiyoslangan (2-jadval).

2-jadval

Suv resurslaridan sirkulyar foydalanish bo'yicha xalqaro tajriba: qiyosiy tahlil¹

Davlat / mintaqa	Oqova suvni qayta ishlash/qayta foydalanish ulushi, foizda	Asosiy model / mexanizm	Manba
Isroil	85-90	Qayta tozalangan suvni asosan qishloq xo'jaligi sug'orishiga yo'naltirish; markazlashgan tozalash infratuzilmasi	[1]; [11]
Singapur	40	"NEWater" - yuqori darajada tozalangan oqova suvni ichimlik va sanoat ehtiyojlariga qaytarish	[10]
Yevropa Ittifoqi	O'rtacha past	EI 2020/741-sonli Reglament - sifat standartlarini huquqiy tartibga solish	[9]; [7]
Dunyo bo'yicha o'rtacha	52	Mintaqalar kesimida farqlangan, standartlashtirilmagan yondashuv	[1]
O'zbekiston	60	Asosan "qisqartirish" bosqichiga yo'naltirilgan davlat dasturlari; "qayta ishlash" bosqichi shakllanish arafasida	[8]; [15]

Qiyosiy tahlil shuni ko'rsatadiki, Isroil va Singapur kabi davlatlarning muvaffaqiyati asosan ular sirkulyar modelning barcha bosqichlarini - manbadan tortib oqova suvni qayta tozalash va uni iqtisodiyotga qaytarishgacha - yaxlit tizim sifatida qurganliklarida yotadi [10; 11]. O'zbekistonda esa hozirgacha asosiy e'tibor birinchi

¹ Manba: muallif tomonidan Waterworld (2016) [11], Bluefield Research (2024) [1], Tortajada (2020) [10], Mendret (2023) [9], Global Water Partnership (2022) [7] va milliy rasmiy manbalar [8; 15] asosida tuzilgan.

bosqichga, ya'ni sug'orishda suvni tejashga qaratilgan, bu - albatta muhim, ammo sirkulyar iqtisodiyotning faqat bir qismini tashkil etadi. To'liq sirkulyar model shakllanishi uchun quyidagi yo'nalishlar muhim ahamiyat kasb etadi:

1. Qishloq xo'jaligi va sanoat oqova suvlarini markazlashgan yoki hududiy tozalash inshootlari orqali qayta tozalab, takroriy sug'orishga qaytarish tizimini yaratish;

2. Suv resurslari uchun tarif siyosatini sirkulyar tamoyillarga moslashtirish - ya'ni suvni qayta ishlatuvchi korxona va fermer xo'jaliklariga qo'shimcha soliq va subsidiya rag'batlarini joriy etish;

3. "Aqlli suv" raqamli monitoring tizimini suv sarfini nazorat qilishdan tashqari, oqova suv oqimlarini kuzatish va boshqarish funksiyalari bilan kengaytirish;

4. Yevropa Ittifoqining 2020/741-sonli Reglamenti [3] kabi xalqaro standartlar asosida milliy me'yoriy-huquqiy bazani (qayta tozalangan suv sifatiga qo'yiladigan talablar) ishlab chiqish;

5. Davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari orqali kichik va o'rta hajmdagi mahalliy suv qayta ishlash inshootlariga xususiy investitsiyalarni jalb qilish.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlil shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda suv resurslaridan oqilona foydalanish borasida so'nggi o'n yil ichida sezilarli institutsional va texnologik islohotlar amalga oshirilgan, xususan suv tejovchi texnologiyalar qamrovi 2017-yildagi 19 ming gektardan 2026-yilga kelib qariyb 2,6 million gektargacha o'sgan. Biroq bu yutuqlar sirkulyar iqtisodiyot tsiklining asosan birinchi - "qisqartirish" - bosqichini qamrab oladi. Isroil, Singapur va Yevropa Ittifoqi tajribasi bilan qiyoslash shuni ko'rsatadiki, haqiqiy sirkulyar suv xo'jaligi modeliga o'tish uchun oqova suvni tozalash, qayta foydalanish va iqtisodiyotga qaytarish bosqichlarini institutsional jihatdan rivojlantirish zarur.

Shu asosda quyidagi tavsiyalar ilgari suriladi: birinchidan, milliy dasturlarda suv tejash ko'rsatkichlari bilan bir qatorda oqova suvni qayta ishlash ulushini alohida statistik ko'rsatkich sifatida yuritish va monitoring qilish; ikkinchidan, sug'orishda ishlatilgan suvni qayta tozalab, takroriy foydalanishga yo'naltiruvchi pilot loyihalarni eng ko'p suv tanqisligiga duch kelayotgan hududlarda (masalan, Orolbo'yi mintaqasi) joriy etish; uchinchidan, sirkulyar suv iqtisodiyotini rag'batlantiruvchi maxsus tarif va soliq mexanizmlarini ishlab chiqish; to'rtinchidan, xalqaro tajribani, xususan Yevropa Ittifoqining suv sifati standartlarini, milliy me'yoriy bazaga moslashtirish. Ushbu chora-tadbirlar majmuasi O'zbekistonda faqat resurs tejashga emas, balki resursni to'liq yopiq tsiklda aylantirishga asoslangan, haqiqiy sirkulyar suv xo'jaligi modelini shakllantirishga xizmat qiladi. Mavzuning keyingi tadqiqot istiqbollari sifatida oqova suvni qayta ishlash iqtisodiy samaradorligini hududlar kesimida miqdoriy baholash tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Bluefield Research. (2024). Water reuse data and market outlook.
<https://www.bluefieldresearch.com>

2. Ellen MacArthur Foundation. (2015). Towards a circular economy: Business rationale for an accelerated transition. <https://www.ellenmacarthurfoundation.org>
3. European Union. (2020). Regulation (EU) 2020/741 of the European Parliament and of the Council on minimum requirements for water reuse. Official Journal of the European Union.
4. FAO. (2023). AQUASTAT database. Food and Agriculture Organization of the United Nations. <https://www.fao.org/aquastat>
5. Geissdoerfer, M., Savaget, P., Bocken, N. M. P., & Hultink, E. J. (2017). The circular economy - A new sustainability paradigm? Journal of Cleaner Production, 143, 757-768. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2016.12.048>
6. Ghisellini, P., Cialani, C., & Ulgiati, S. (2016). A review on circular economy: The expected transition to a balanced interplay of environmental and economic systems. Journal of Cleaner Production, 114, 11-32. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.09.007>
7. Global Water Partnership. (2022). Wastewater management in the context of circular economy: Case studies (Module 5). <https://gwp.org>
8. Kun.uz. (2025, April 4). Water scarcity problems and solutions in Uzbekistan. <https://kun.uz/en>
9. Mendret, J. (2023). Wastewater reuse: Which countries are leading the way? University of Montpellier. <https://www.umontpellier.fr>
10. Tortajada, C. (2020). Water reuse in the circular economy: The Singapore model [Webinar]. International Water Resources Association. <https://lkyspp.nus.edu.sg>
11. WaterWorld. (2016, December 2). Israel reuses nearly 90% of its water. <https://www.waterworld.com/wastewater/article/16202781/israel-reuses-nearly-90-of-its-water>
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 10-iyul PF-6024-son "O'zbekiston Respublikasi suv xo'jaligini rivojlantirishning 2020-2030-yillarga mo'ljallangan konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni. <https://lex.uz/docs/4892953>
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvar PF-60-son "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. <https://lex.uz/docs/5841063>
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 16-fevral 2026-yil PF-21-son "Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni <https://lex.uz/ru/docs/-8050769>
15. Gov.uz. (2026, 4-fevral). Suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish masalalari muhokama qilindi. <https://gov.uz/oz/news/view/127613>
16. Gov.uz / Suv xo'jaligi vazirligi. (2025). O'zbekiston Respublikasi Suv xo'jaligi vazirligining 2025-yildagi faoliyat yakunlari haqida axborot. <https://api-portal.gov.uz>

17. Gov.uz / Suvobekt. (2026). Suvni tejashdan raqamli boshqaruvga: sohadagi islohotlar qanday natija bermoqda? <https://gov.uz/oz/suvobekt>

18. Kun.uz. (2023, 15-sentyabr). O'zbekiston suv tejoychi texnologiyalarni joriy qilish bo'yicha Osiyoda to'rtinchi o'rinda bormoqda. <https://kun.uz>

19. Meliboyeva, F. S. (2024). Qo'qon vohasi sug'oriladigan maydonlarida suvdan foydalanish samaradorligi. NDPI ilmiy jurnali, 2(1). <https://journal.ndpi.uz>

20. President.uz. (2019, 19-sentyabr). Suv resurslarini samarali boshqarish va tejash bo'yicha vazifalar belgilandi. <https://president.uz/oz/lists/view/2873>

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:
Ingliz tili muharriri:
Rus tili muharriri:
Musahhih:
Sahifalovchi va dizaynerlar:

Turobova Hulkar Rustamovna
Oripov Mahmud Ashurovich
Xidirova Gavxar Rustamovna
Qudratov Aziz Dehqonboyevich
Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-YIL, 24-25-SENTABR, MAXSUS-SON, III-IV-SEKSIYALAR

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +99890 5125464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 362/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlaro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**